Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 247 (747) ♦ Вівторок, 28 грудня 1993 року ♦ Ціна договірна.

Ашгабат: послаблення «союзного синдрому»

За два роки існування СНД ми вже всі звикли до посмішок, рукостискань і заяв щодо «глибокого вдоволення», якими після кожної зустрічі у верхах обмінювалися найвищі державні мужі. Зустрічей таких уже нараховується з півтора десятка. На них ухвалено, за підрахунками експертів, близько трьохсот рішень, переважна більшість яких не діє.

Отож, чи відрізнялась чимось від цієї череди практично безрезультатних есендівських нарад зустріч, що відбулася 24 грудня у туркменській столиці? Так і, як на мене, у кращий бік.

Замість протокольного оптимізму нарешті в Ашгабаті гору узяв здоровий прагматизм і національні інтереси більшості з членів співдружності. Важливим вже є хоча б те, що не йшлося на нараді про подальше політичне об'єднання та створення нових наддержавних структур. До цього, безперечно, спричинилися результати парламентських виборів у Росії, які, за словами Президента України Л.Кравчука, викликали серйозні роздуми в усіх столицях нових незалежних держав. Таким чином політична невизначеність у Москві стала своєрідним «протверезним душем» для тих членів СНД, які раніше не заперечували проти відновлення центру з Росією у ролі «старшого брата». Додайте ще сюди і російський економічний егоїзм, останнім прикладом якого стало безпардонне виштовхування найкращих донедавна друзів з рублевої зони...

(Закінчення на 2-й стор.)

Продиктовано в номер

Бойкотувати вибори президента Криму

Таке рішення прийняла 26 грудня конференція Кримської крайової організації Української республіканської партії. Але контроль за ходом виборів УРП залишає за собою. Політраді УРП доручено укласти відповідну заяву про «незаконність виборів президента Республіки Крим» і надіслати її на ім'я Президента і ВР України.

Того ж дня Велика Рада Українського Громадянського Конгресу Криму прийняла аналогічне рішення.

Обмін грошовими переказами

Відправлення та прийом грошових переказів між Україною та країнами колишнього СРСР здійснюються підприємствами зв'язку на основі двосторонніх міждержавних договорів з Білоруссю, Казахстаном, Киргизстаном, Литвою, Молдовою, Росією, Таджикистаном, Туркменистаном, Узбекистаном. Приймаються та виплачуються перекази із заробітною платою, пенсіями, аліментами, іншими соціальними виплатами без обмежень у сумі, а приватні — до 5 тисяч рублів і лише з Казахстаном — до 10 тисяч.

Бланки поштових переказів на відправлення до країн колишнього СРСР оформляються у валюті країнами призначення, а в каси відділень зв'язку відправник вносить гроші в українських карбованцях з перерахунком за діючим у день відправлення курсом у валюті вказаної країни. Перекази, що надходять в Україну, отримувачу виплачуються в українських карбованцях згідно з курсом на день виплати.

На кордоні — без черг

Прикордонники окремого контрольно-пропускного пункту «Закарпаття» почали нести службу в особливих умовах.

Держкомкордон України спільно з зацікавленими міністерствами і угорськими колегами уклав угоду про невідкладні заходи щодо впорядкування руху пасажирів і транспортних засобів з 22 грудня по 10 січня 1994 року.

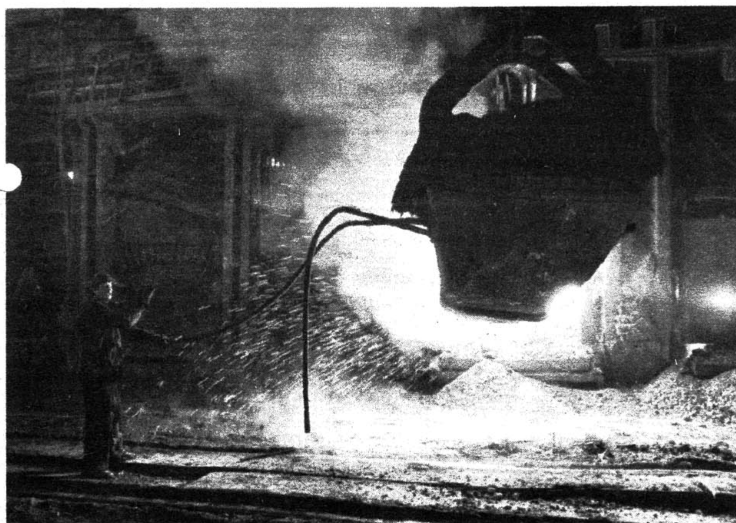
Отже, через пункт «Чоп — Захонь» організовано пропуск тільки вантажного автотранспорту та осіб дипломатичного корпусу.

Легкові автомобілі зможуть перетнути кордон у місцевих пунктах пропуску «Вілок — Тісабеч», «Косіно — Барабаш», «Лужанка — Берегшурань».

Автобусом на цій ділянці кордон можна буде перетнути тільки через пункт пропуску «Лужанка — Берегшурань».

Усі ці пункти під час Різдвяних свят працюватимуть цілодобово. Вже з першого дня впровадження такого порядку вдалося наполовину зменшити черги на кордоні.

Робочий пульс «Запоріжсталі»

ПОЗАДУ залишився 60-річний ювілей флагману чорної металургії — комбінату «Запоріжсталь». Первісток першої п'ятирічки, що зріс поряд з «Дніпрогесом», з того часу виробив 161 мільйон тонн чавуну, 166 мільйонів тонн сталі, 136 мільйонів тонн прокату.

Тут, у Запоріжжі, створено повний металургійний цикл — від виробництва чавуну, виплавлення сталі в мартенах до виготовлення тонколистової сталі і гарячекатаних профілів. Та й світові рекорди з виплавлення чавуну і сталі не раз належали запорізьким металургам.

За нинішніх умов економічної кризи на «Запоріжсталі» вдалося припинити збої в роботі всього металургійного циклу. Багато надій покладали на перехід до оренди підприємства, але їм не судилося справдитися. Згідно з Указом Президента України, «Запоріжсталь» підлягає корпоратизації з 1 березня 1994 року. Час покаже, чи допоможе нова форма господарювання розв'язати проблеми, що накопичилися. Адже спрацювання устаткування провідних цехів сягає 70 відсотків, тому найближчим часом необхідно здійснити повномасштабну програму модернізації виробництва.

На знімках Бориса ДВОРНОГО: заливання легуючих добавок у мартен; плавку в мартені ведуть сталевар Олександр Корніенко і підручний сталевара Микола Мандрика; оператор автоматичної лінії штампування мийок Сергій Горбенко.

Абзац з листа

Хто бував на базарі, той бачив, що там торгують молоді та дужі хлопці. Їм якби руки посмолити, то вони і чортові роги скрутили б. І продають вони не зроблене власними руками, а те, що виробляється на заводах і фабриках, — товар замість магазину потрапляє до рук спекулянтів. Усіх їх треба змусити працювати, бо як будуть усі торгувати, то доживемо до того, що не буде чого й продавати. А самою спекуляцією Україну з кризи не вивести. Треба працювати до сьомого поту.

Анатолій БУЗНИЦЬКИЙ.

Київ.

АШГАБАТ: ПОСЛАБЛЕННЯ «СОЮЗНОГО СИНДРОМУ»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Тому в столиці Туркменистану проявилося декілька нових тенденцій щодо подальшого існування СНД. По-перше, нині всі державичлени співдружності висловлюються за її використання насамперед з метою підтримання між ними тісних економічних зв'язків. Адже їхні господарські механізми настільки переплелися протягом попередніх десятиліть, що роз'єднувати їх було б, м'яко кажучи, нерозумно. Та й увійти в ринок кожному поодинці навряд чи буде легко. Мабуть, через це на ашгабатській зустрічі главами держав та урядів, України зокрема, ухвалено майже 20 документів, більшість з яких стосується економіки. Це угоди з інвестиційної діяльності, здійснення антимонопольної політики, кооперації в рамках СНД тощо. Як бачите, йдеться якраз про те, щоб не втрачати, а навпаки удосконалювати все корисне, що існувало у багатосторонніх господарських зв'язках протягом попередніх років. Україна ще раз підтвердила своє прагнення стати асоційованим членом економічного союзу співдружності. Як стало відомо вашому кореспондентові, окрему угоду про це вже підготовлено. Вона буде подана на розгляд під час наступної березневої зустрічі СНД на найвищому рівні, яка відбудеться у Москві. Таким чином наша країна обстоює свою принципову позицію: підтримувати в економічному союзі те, що йде їй на користь, і не брати участі в тих проектах, які суперечитимуть її національним інтересам. Хоча заради об'єктивності слід повідомити, що інший кандидат у «асоційовані» — Туркменистан — змінив на цій зустрічі свою політику й висловився за повне членство в економічному союзі. Час розсудить, хто з двох країн має рацію.

Інша тенденція, яку неможливо було не помітити на ашгабатській нараді у верхах, — прагнення багатьох країн активізувати саме двосторонні зв'язки на просторі СНД. Нині не лише Україна, а й все більше наших колег по співдружності починають розуміти, що жодна багатостороння структура не замінить прямих контактів і домовленостей. І українська сторона, яка й раніше постійно наголошувала на ефективності таких зв'язків, вповні скористалася з теперішньої ситуації. Як зазначив у інтерв'ю кореспондентові «ГУ» міністр закордонних справ України А.Зленко, на відміну від попередніх зустрічей, у Ашгабаті наша делегація максимально скористалася з можливості напрямки узгодити життєво важливі для України питання. У туркменській столиці підписано економічні угоди між нашою країною та Білоруссю, Вірменією, Киргизстаном, Російською Федерацією, Казахстаном. Що найважливіше, з Росією і Туркменистаном також узгоджено обсяги поставок не дуже дорогої нафти й газу на наступний рік. Як заявив віце-прем'єр В.Ландик, це врятувало Україну від чергового стрибка цін у січні через подорожчання енергоносіїв. Новина непогана. Однак, як з'ясувалося, не всі ще протоколи до угод підписано і не всі подробиці відомі. Та й російський віце-прем'єр О.Шохін у тому ж Ашгабаті підкреслив, розмовляючи з кореспондентом УНІАН, що його країна нікому просто так не буде допомагати, а невелика ціна на нафтопродукти пояснюється їх невисокою якістю.

Втім повернімося до двосторонніх контактів. Перед і під час наради відбулися також важливі зустрічі Президента України з Е.Шеварднадзе, С.Ніязовим, Б.Єльциним та Н.Назарбаєвим. Як повідомив Л.Кравчук на прес-конференції у Бориспільському аеропорту, з російським Президентом, зокрема, обговорено конкретно питання укладення тристоронньої угоди за участі США, мета якої — розв'язати остаточно проблему ядерної зброї в Україні. Неабияку увагу в кулуарах ашгабатської зустрічі викликали переговори президентів України і Казахстану. Багато хто з оглядачів висловлює припущення, що занепокоєні політичними процесами в Росії керівники двох потужних держав можуть створити на противагу Москві політичний та економічний союз, змінивши таким чином геополітичну ситуацію в СНД. Чи справдяться такі припущення? Відповідь на це запитання, можливо, ми матимемо вже наступного січня, під час офіційного візиту до Києва Нурсултана Абішевича.

Нарешті третя тенденція зустрічі в столиці Туркменистану. Тенденція найважливіша. Я її назвав би послабленням «союзного синдрому». Йдеться про усвідомлення членами СНД того, що політичне призначення співдружності насамперед — забезпечити поступовий цивілізований «шлюборозвідний» процес. Процес переходу від всесоюзної психології, всесоюзних по суті структур до існування справді незалежних держав. З тісними економічними, політичними, культурними, просто дружніми зв'язками, але незалежних. А що таке усвідомлення зростає, засвідчила ухвалена на зустрічі Ашгабатська декларація. Поставивши свої підписи під цим документом, усі державні керівники країн—членів СНД погодилися, що пріоритетними у відносинах між країнами співдружності мають бути принципи ООН та НБСЄ. Крім того, за ініціативою України в декларації підтверджено повагу до суверенітету і територіальної цілісності держав-учасниць, принципи незастосування сили та економічного тиску, вперше засуджено експансіонізм і шовінізм.

Ігор ГРУШКО.

Ашгабат — Київ.

Постанова Верховної Ради України

Про заходи щодо стабілізації соціально-економічного становища в Україні

Заслухавши та обговоривши інформацію міністра економіки України Р. В. Шпека про реалізацію пропозицій народних депутатів України щодо додаткових заходів по стабілізації соціально-економічного становища в Україні, викладених у додатку до Постанови Верховної Ради України від 17 грудня 1993 року «Про економічне та соціальне становище в Україні», Верховна Рада України постановляє:

1. Запропонувати Президенту України:

— внести зміни до Указу Президента України від 11 грудня 1993 року «Про заходи щодо завершення бюджету на 1993 рік», привівши його положення у відповідність з законами України;

— до 1 січня 1994 року скасувати пункт 3 Указу Президента України від 2 листопада 1993 року «Про додаткові заходи щодо удосконалення валютного регулювання» в частині, що стосується тимчасового припинення торгів на Українській міжбанківській валютній біржі;

— відповідно до пункту 9 статті 97 та пункту 6 статті 114-5 Конституції України невідкладно внести на затвердження Верховною Радою України кандидатуру на посаду Прем'єр-міністра України.

2. Зобов'язати Кабінет Міністрів України:

— звільнити підприємства, установи та організації від сплати сум перевищення розрахункового фонду споживання та штрафів за перевищення цього фонду з грудня 1993 року;

— до 1 лютого 1994 року розробити єдиний порядок формування фондів споживання для підприємств, установ та організацій усіх форм власності;

— відкликати телеграму Кабінету Міністрів України від 3 грудня 1993 року про переоцінку залишків товарно-матеріальних цінностей;

— відкликати телеграму Кабінету Міністрів України та Національного банку України від 2 грудня 1993 року щодо заборони видачі установами банків будь-яких кредитів;

— розробити до 1 січня 1994 року механізм адресної допомоги малозабезпеченим громадянам та подати на розгляд Верховної Ради України проект закону про межу малозабезпеченості;

— до 1 січня 1994 року внести на розгляд Верховної Ради України перелік товарів, на які встановлюється акцизний збір та розміри ставок акцизного збору на ці товари;

— до 15 січня 1994 року подати на розгляд Верховної Ради України прогноз зростання оптових, закупівельних і роздрібних цін на наступний рік із зазначенням причин цього зростання;

— до 1 лютого 1994 року подати Верховній Раді України програму структурної перебудови народного господарства України;

— внести на розгляд Верховної Ради України проекти законодавчих актів, необхідних для реалізації пропозицій, викладених у пункті 11 додатку до Постанови Верховної Ради України від 17 грудня 1993 року «Про економічне та соціальне становище в Україні»;

— в тижневий термін розробити рекомендації щодо механізму самозабезпечення підприємств, установ та організацій паливно-енергетичними ресурсами на 1994 рік та розрахунків за них;

— до 10 січня 1994 року подати до Верховної Ради України законопроекти про зміни до Декрету Кабінету Міністрів України № 19-92 від 15 грудня 1992 року «Про додаткове регулювання орендних відносин» та Декрету Кабінету Міністрів України № 57-93 від 20 травня 1993 року «Про приватизацію цілісних майнових комплексів державних підприємств та їхніх структурних підрозділів, зданих в оренду».

3. Встановити, що урядові пільгові банківські кредити надаються за рішенням Кабінету Міністрів України виключно на пріоритетні напрями в межах коштів, передбачених в бюджеті на 1994 рік на компенсацію витрат для сплати процентних ставок комерційним банкам.

Кабінету Міністрів України визначити перелік уповноважених банків для реалізації зазначених пріоритетних програм.

4. Зобов'язати Національний банк України:

— до 1 січня 1994 року відкликати телеграму № 19010/2170-7344 від 6 грудня 1993 року;

— до 1 січня 1994 року подати Верховній Раді України проект законодавчого акта щодо посилення відповідальності комерційних банків за виконання вимог законодавства України, включаючи перелік підстав, за якими діяльність комерційних банків припиняється.

5. Внести зміни до Постанови Верховної Ради України від 25 червня 1993 року «Про норматив обігу платіжних документів в Україні», виклавши пункт 3 зазначеної Постанови в такій редакції:

«У разі перевищення нормативного терміну проходження платежів, з обслуговуючого банку відправника коштів здійснюється безакцептне списання пені за кожний день затримки: податковою інспекцією у розмірі 5 відсотків суми платежу із зарахуванням у державний бюджет та відправником коштів — у розмірі 2 відсотків суми платежу. Банк має право безакцептного списання суми сплаченої пені з установ, винних у перевищенні нормативного терміну платежу (Міністерства зв'язку України, банку одержувача)».

6. Національному банку України і Кабінету Міністрів України до 17 січня 1994 року подати Верховній Раді України проект закону України щодо змін і доповнень до законодавства України про валютне регулювання.

Голова Верховної Ради України І. ПЛЮЩ

м. Київ
23 грудня 1993 року

Продавали «Україну»

меткі хлопці з міськвиконкому, поки не втрутилися прокуратура й арбітражний суд

Навіть у ті часи, коли на гербі Дніпропетровська ладні були малювати ледь не доменну піч, ні-ні та й за візитну картку міста подавали споруду готелю «Україна». Вона справді приваблювала неповторністю. Зведена на початку століття, вона вперше подолала тут владу академізму і класицизму в архітектурі і скористалася українськими національними мотивами.

Але це — прелюдія. Зараз із будівлею готельного комплексу «Україна» відбувається нова історія — її зачинено на ремонт. Що, звичайно, не дивно, оскільки не лише готель «Україна», а й уся наша держава переживає щось подібне. Але якщо держава починала з перебудови, а тепер заклопотана розбудовою, то даний готель одразу вирішили капітально реконструювати. Погодьтеся: задум благородний і символічний.

Ознайомімося з рішенням міськвиконкому щодо цього. Воно було прийняте у липні минулого року. Управлінню комунального господарства пропонувалося спершу переглянути орендний договір з виробничим об'єднанням готельного господарства, аби вилучити з нього готельний комплекс «Україна» (пункт перший), прийняти його на свій баланс (пункт другий) і нарешті уже зі спільним українсько-ірландським підприємством «Демітон» укласти договір на здійснення задуманої реконструкції (пункт третій).

Збагнули? Тодішні керівники міста, пригадую, коментували це рішення так: своїх грошей катма, але ж катма у Дніпропетровську і готелю міжнародного рівня — то чом не скористатися доларами і послугами іноземців, щоб мати те й інше?

Городяни загалом погодилися, що все логічно. Деякі питання, втім, виникали, та на них знаходилися наче переконливі відповіді. Як тепер знаю, реконструкцію «України» планувалося здійснити не просто, як заманеться чи як удасться, а згідно з домовленістю, підписаною ще раніше з ірландською міжнародною холдинговою і фінансовою компанією «ІНF». З нею задля цього й було утворене акціонерне товариство «Інтернешнл Отель «Україна». Та коментарі-обіцянки батьків міста, що незабаром у бюджет Дніпропетровська щедрим дощем поллється валюта, теж наче були не безпідставні. Хоч заморській фірмі і відмірявся «домінуючий» аж 51 відсоток акцій і лише 49 — скарбниці міста...

Як вирішили, так і почали діяти. Набули чинності ті пункти міськвиконкомівської постанови, які дозволяли СП «Демітон» «проведення реконструкції і переобладнання», а далі зобов'язували його «виконати роботи за свій рахунок, не зупиняючи часткової експлуатації готелю, ресторану та перукарні і зберігаючи трудовий колектив з забезпеченням соціальних гарантій згідно з діючим законодавством України». Незабаром готель принишк, одягнувся в будівельні риштування, потім ожив і якось улітку навіть безбожно обсипав перехожих бридкою пилюкою.

Та не тільки ця пилюка засипала очі. Воно, може, й досі ніхто не схаменувся б, якби не волання... трудового колективу. Надто швидко більше двох третин тих, хто в «Україні» працював, опинилися за порогом, як непотріб. Люди й забили на сполох: а чому? І забили настільки голосно, що мусила втрутитися обласна прокуратура. Втрутилася, «зачепилася», вникнула і сплеснула в долоні: що ж то відбувається?

Оскільки на підставі цілком офіційного орендного договору «Україною» розпоряджалося виробниче об'єднання готельного господарства, то одностороннє рішення міськвиконкому «без суду і слідства» позбавити об'єднання цих прав — уже, м'яко кажучи, перевищення повноважень. Навіч «витівка», дуже схожа на поширені у минулому вольові рішення, коли байдуже було, законні вони чи ні, — бо прийняті у верхах й оскарженню не підлягали. Пізніше арбітражний суд зауважить більше: наче долю «України» тодішній голова міськвиконкому визначив ледь не одноосібно, що й поготів дивно, якщо це так. Але очевидніше інше правове невігластво: готель належав місту на правах комунальної власності, відтак від імені «адміністративно-територіальної одиниці розпоряджатися ним міг лише комітет комунального майна, а зовсім не управління комунального господарства», як вийшло насправді.

Можна погодитися, звичайно, що ці та інші прикрі «недогляди» — не від злого чи потаємного умислу, а від наших традицій не шанувати закони. Але як розуміти, що міськвиконком, засновуючи українсько-ірландське акціонерне товариство, своїм внеском у його статутний фонд «переказав»... споруду готелю «Україна». Споруду, яка належала і державі, оскільки має охоронне свідоцтво пам'ятки архітектури. Чи хто ж зараз у держави питається дозволу?

А якщо це внесок, то, ясна річ, потрапляє у повну залежність акціонерного товариства, в якому «правляча» частка належить іноземцям. Як кажуть юристи, тепер вони «здійснюють право володіння, користування і розпорядження даним майном». Тож не дивно, що міськвиконком врешті-решт і передав «Україну» в користування... українсько-ірландському товариству з обмеженою відповідальністю «Демітон», яке досі за документами аніякого відношення до готелю не мало. Одні й другі домовлялися, третій почав хазяйнувати...

І тут геть зовсім щось незбагненне: нині ніхто не може втямити, а на яких же підставах і умовах міськвиконком передав «Демітону» готель «Україна». З правом користування — і край. А на скільки, на рік, два чи дев'яносто дев'ять, і в якій формі — про це ні слова ні півслова.

Я от і тлумачу, що насправді готель продано, і ніхто мене не переконає, що це не так. Міськвиконком нині, не погоджуючись із висновками прокурора області і обласного арбітражного суду, виштовхує у плечі скривдженого й обкраденого — міське об'єднання готельного господарства, а для цього називає його ні тим ні сим «і не об'єднання, і не держ... приємство, і тим паче не орендне». Отак міськвиконкому захотілося, і так він каже. То чому мені у такому разі не називати «пригоду» з готелем тим, чим називає простий люд: мінімум — легковажним продажем, максимум — не безкорисливим?

Ще вирують «непорозуміння» довкіл «України», а на корпункт «Голосу України» телефонують і кажуть: а знаєте, що тим часом за дзвінком з міської влади приходили гості з Ізраїлю приміря́тися, чи не взяти їм в оренду готель «Асторія»? Себто знову готель, що розташований у будинку, віднесеному до пам'яток архітектури.

Мені аж кортить зняти в заголовку лапки зі слова, яким називається наша держава. Знаю безліч випадків, коли мали виробництво, тягатися з яким марно комусь на всій планеті, однак стрімголов кинулися на доларову принаду, і тепер, поки занепадає вітчизняне, нам нав'язують учорашні технології, всякий непотріб і навіть сміття. І не думайте, що це речі іншого пошибу. Усе зводиться до одного: чи є на нашій землі хазяїн — народ, котрий не в тім'я битий, не без таланту, не без лою в голові і не без почуття гідності?

Боронь Боже, я не проти іноземних інвестицій. Але там, де нам це вигідно. І на розумних умовах.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Я за приватизацію

Але тільки після комплексної грошово-фінансової реформи

Об'єктивна оцінка здійснюваних спроб роздержавлення власності дає підстави погодитися з тими, хто вважає, що приватизація російського зразка (а ми намагаємось повторювати «ринкові» реформи «старшого брата») не є засобом побудови цивілізованої ринкової економіки.

Така заява вимагає певних пояснень

За Радянського Союзу держава, на перший погляд, взяла на себе піклування про людей. З бюджету надходили відповідні цінові дотації, вартість багатьох товарів та послуг була символічною. Ми користувалися «безплатними» та однаково примітивними для всіх (за винятком партійно-господарської еліти) житлом, медичними, освітніми закладами. Під прикриттям цих та інших комуно-соціальних «благ», обібравши своїх громадян, державна машина зосереджувала національний доход переважно у бюджеті, що надавало у розпорядження мілітарним колам фактично невичерпне матеріально-фінансове джерело.

І от в такій політико-економічній системі з 1988 року почали запроваджуватись договірні, вільні ціни та створюватись товарні біржі, торгові, посередницькі кооперативи, малі підприємства, різноманітні комерційні структури. То були не перші ластівки ринкової економіки, а серія акцій, що спричинили розвал виробництва. Чи спитали тоді себе ідеологи перебудови, на чию користь робиться це в країні, де заробітна плата в національному доході не перевищує 20 відсотків, де геть-чисто всі годуються з державного бюджету, де адміністративно встановлюються ціни теж на геть усе?

Чому ж вільно-договірні ціни породили вкрай негативні наслідки? Спершу з таких цін скористалися товарні біржі. Наприклад, автомобільний завод у Тольятті, використовуючи матеріали та комплектувальні вироби, придбані за державними, тобто дотованими з бюджету, цінами, а також наддешеву робочу силу, виготовляє певну кількість авто, частина з яких реалізується через біржі. Пам'ятаєте, тоді можна було придбати автомобіль за комерційно-біржовою ціною, що у п'ять, а то й у десять разів перевищувала державну. І їх купували. Зрозуміло, не робітник, не селянин, не злидар-інженер, а ті, хто почав «одмивати» раніше награбоване. І «процес пішов». Різниця між державними та комерційними цінами на один і той же товар, що фактично покривалася бюджетом (читайте — за рахунок трудящих), почала накопичуватися у бізнесових структурах та мішках майбутніх приватизаторів.

Складається враження, що держава навмисне доведена до немічності, неспроможності здійснювати ефективні економічні реформи. В той же час усе зроблено для інтенсифікації збагачення команди з числа «колишніх», що ожили на «полі чудес» комерції, та безлічі карних злочинців. Цьому сприяли недолугі закони, декрети, постанови і загальна криза грошово-фінансової системи. Гіперінфляція стала засобом збагачення одних і зубожіння інших. Тому сьогодні йде процес утворення клану новітніх тіньових власників, для легалізації яких і відкриваються широкі можливості завдяки різним варіантам приватизації в умовах наявної грошової системи. Бо для здійснення своїх домагань їм потрібен девальвований купон і та ж наддешева робоча сила, а не «тверда» гривня у правовому просторі нових економічних відносин.

Нам розказують байки про невідворотність розладу економіки під час проведення реформ. Це — неправда. Найважче становище в економіці настає у пік кризи. Коли ж починають втілюватися реформаторські заходи, припиняється падіння виробництва і поступово розгортаються процеси реанімації народного господарства. З цього можна зробити висновок, що обіцяні реформи у нас іще не починалися. А такі показові кроки, як ваучеризація, акціонування трудовими колективами, галас про те, що кожен з нас стає «реальним» власником, є нічим іншим, як черговим обманом трудящих.

Наші політики мають нарешті зрозуміти, що проблеми приватизації неприпустимо розглядати, вилучивши їх з системи взаємопов'язаних напрямків реформування виробничих відносин та продуктивних сил суспільства, що політико-економічна ситуація на Україні залишається вкрай несприятливою для ініціювання процесів ефективної за своїми результатами приватизації. Зокрема держава, в якій відсутні повноцінні гроші, приречена на деградацію. І ніщо, в тому числі і приватизація, в такій державі не спонукає людей до плідної праці.

Слід звернути увагу на те, що жовтневі події у Москві упереджено подаються здебільшого як кульмінація боротьби з колишньою номенклатурою, з ворогами ринкових реформ, з двовладдям. Насправді ж у Росії точиться жорстока боротьба за власність, а влада, без найменшого натяку на демократію, розглядається як засіб, що приведе певні кола з тієї ж номенклатури до володіння матеріальним надбанням народу.

Україна услід за Росією крокує до виборів нового законодавчого органу, виборів, які поза нашим бажанням можуть стати крахом сподівань на краще майбутнє, на розбудову держави, що служила б народові, а не всепоглинній мафії, налаштованій окрім іншого на «приватизацію» політичних партій та виборців з відповідними для останніх наслідками. Тож знову настав час згадати слова Ю.Фучика: люди, будьте пильні. Бо кого оберем, так і будемо жити.

Конфлікт

Нехай розбереться прокурор

Група депутатів міської та обласної Рад, юристів, фермерів, спеціалістів різних галузей Херсонщини через місцеву газету «Губернія» звернулася до прокурора області Олександра Христенка і голови обласного суду Володимира Жаданенка з позовом. Позивачі звинувачують ряд представників облдержадміністрації і місцевих Рад у злочинній недбалості, опорі економічним реформам.

У документі, зокрема, йдеться: останніми роками на полях області загинуло на корені майже 50 відсотків урожаю овочів і баштанних культур, які переорювалися після перших приморозків і списувалися за поспіхом складеними актами. Нинішнього року на Херсонщині заготовлено лише 12,3 відсотка всіх овочів проти визначеного держзамовлення, а помідорів надійшло у торгівлю і на переробку лише 9,9 відсотка. Винуватцями подібної ситуації автори вважають голову обласної Ради Михайла Кушнеренка, заступника глави облдержадміністрації В'ячеслава Бичкова, начальника обласного управління сільського господарства і продовольства Віктора Никишенка.

У розділах інших звинувачень документ ознайомлює голову суду і прокурора зі складним екологічним становищем на Херсонщині. Так, понад 70 відсотків дітей і дорослого населення, стверджують позивачі, вживають воду, непридатну для пиття. Водночас якісна вода викидається у Північно-Кримський канал без будь- якої користі. В області практично згорнуто роботу з приватизації, хоча за розумного підходу до її проведення можна поступово оздоровити економіку в регіоні, поповнити місцеві бюджети, створити нові та зберегти старі робочі місця, вирішити питання перепрофілювання виробництва на випуск товарів широкого вжитку, переробку сільськогосподарської продукції тощо. Безініціативні і «безграмотні» провідники приватизації, які вміють лише «механічно виконувати директиви», керівники фондів Микола Калінічев і Валентина Щербина гальмують назрілий процес. Автори документа готові довести в судовому засіданні вину названих осіб і просять прийняти їх заяву в газеті як офіційний документ.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.

Херсон.

Підтримаймо маркетинг

Стан справ з виробництвом і реалізацією товарів в Україні залишає бажати кращого. Виробляти треба лише те, що можна продати. Для того щоб наблизити товаровиробника до споживача, проводити політику протекціонізму щодо вітчизняних товаровиробників, отримувати оперативну інформацію про стан ринку та реальну ціну товарів, треба створити Державне маркетингове об'єднання «Товари України», яке включатиме мережу постійно діючих виставок-продаж товарів, що виробляються в Україні. Такі виставки мають бути у кожному місті. Для відповідних адміністрацій не буде проблемою виділити для цього один продовольчий та один промтоварний магазини. Все одно вони практично порожні, бо товари опиняються на базарах — наших й закордонних. Ціни можна встановити лише експериментальним шляхом. Маючи реальну оперативну інформацію про стан ринку, можна вести мову про державне його регулювання. Ціну має визначати попит. Практично це можна здійснити шляхом встановлення ціни, близької до «чорного ринку», і зниження її в майбутньому. Головне — забезпечити наявність товарів на полицях. Прибутки, навіть якщо вони будуть великі, надійдуть у бюджет через податки. Згодом їх можна буде використати на соціальний захист населення. Це будуть реальні, а не емісійні гроші.

Об'єднання має працювати на умовах повного госпрозрахунку. Подальше розширення матеріальної бази здійснюватиметься за власний рахунок. Прибутки від його діяльності треба спрямувати передусім на створення спільно з Міністерством статистики єдиної загальноукраїнської комп'ютерної системи, до якої і закласти інформацію про стан справ з виробництвом та реалізацією товарів. Промисловцям треба дати інформацію про завантаженість потужностей підприємств, асортимент продукції, обладнання, технології.

Дехто, може, й побачить у пропозиції створення маркетингового об'єднання «Товари України» елемент дублювання наявних структур. Мовляв, є Мінстат та інші структури, що вивчають ринок... Так, усе це є і нехай собі буде. Нічого ламати не треба. Єдине що треба — створити конкурента. Життя покаже, хто виживе.

А наслідки діяльності нинішніх економічних структур призвели до того, що «маємо те, що маємо», а не те, що мусили б мати.

До того ж, ризику ніякого нема. Постійно діючі виставки-продажі повинні бути державні. Їх не потрібно ані приватизувати, ані корпоратизувати, ані акціонувати, ані здавати в оренду. Через систему об'єднання має реалізовуватися лише кілька (3-5) відсотків товарів. Увесь інший товар — іншими формами торгівлі. Нехай усі магазини будуть приватними, а постійно діюча виставка-продаж у кожному місті — державною. Але заклади об'єднання повинні реалізовувати лише товари, вироблені в Україні.

Створити об'єднання можна дуже швидко. Спочатку необхідно в кожній області організувати постійно діючу виставку-продаж товарів місцевого виробництва. У ряді областей щось подібне вже є. Наприклад, у Львові є салон-магазин «Товари Львівщини». Відтак відкриваються філії у містах області. Так, у Стрию є магазин, що торгує товарами, виготовленими у місті та районі. У місті Червонограді у магазинах є відділи, які продають місцеву продукцію. До того ж є й мережа фірмових магазинів окремих підприємств. Щоправда, не всі підприємства такі великі, як «Електрон» чи «АвтоЗАЗ», щоб дозволити собі мати власну фірмову мережу по всій країні. Треба кооперуватися. І зробити це можна в рамках об'єднання «Товари України». І вже через кілька місяців на полицях магазинів можна буде мати весь асортимент продукції, вироблюваної в Україні. Побачимо, хто є хто і що є що. Стане ясно, що, де, коли і як виробляти, випуск яких товарів заохочувати. Крім товарів народного споживання, варто продумати й умови реалізації товарів виробничо-технічного призначення. Як перший крок до маркетингу — видання довідкової літератури з технічними характеристиками обладнання та матеріалів, а також — з умовами його придбання.

Хто створить таку мережу, той зможе значною мірою впливати на економіку України. Якщо цього не зроблять державні структури, то зроблять комерційні. А це позбавить державу дійового важеля впливу на економіку і зовсім не адміністративно-командного типу.

Богдан КОЗЯРСЬКИЙ,
народний депутат України,
Володимир ЦРИТИСКАЧ,
кандидат економічних наук.

Екран новин

Комерсанти хочуть мати такі самі закони, як у США

У Києві відбувся міжнародний симпозіум з питань комерційного законодавства, організований інститутом менеджменту «Львів», Українським інститутом міжнародних відносин, Центром міжнародного приватного підприємництва (США) та Українською правничою фундацією. Цей симпозіум — частина проекту «Комерційне право для України», яким передбачається переклад американських законів, пов'язаних із комерційною діяльністю, і адаптація їх до умов нашої країни. Втім, єдності щодо застосування цих законів в Україні серед промовців не було, оскільки, на думку багатьох учасників симпозіуму, сьогоднішня економічна та політична ситуація в Україні не дає змоги повною мірою застосувати комерційне законодавство США.

Суми за нафтою з сумою не підуть

На Сумському машинобудівному об'єднанні імені Фрунзе налагоджено випуск промислової установки для одержання бензину і дизпалива з місцевої чи привізної нафти. Перша така установка, змонтована на Качанівському газопереробному заводі під Охтиркою, щороку може переробляти 25 тисяч тонн нафти. Це істотно зменшує витрати на транспортування сировини, знижує собівартість пального. Установка сумчан не має аналогів у жодній країні СНД.

На ріках інфляції не буде

Енергетична криза змусила згадати про малі ГЕС, яких ще 20 років тому на Тернопільщині було 17. Сім з них працюють і нині. Усі малі ГЕС будуть реконструйовані згідно з трирічною програмою, затвердженою облдержадміністрацією. Для цього у Харкові придбають 12 гідротурбін з генераторами потужністю 125- 250 кіловат-годин. Нестандартне обладнання виготовлять місцеві підприємства. Незаперечні вигоди від роботи малих ГЕС, як показує досвід розвинених країн, незабаром відчують усі: на ріки інфляція не впливає.

Харків серед лідерів

за кількістю приватизованих об'єктів. На сьогодні тут змінили власника 48 підприємств торгівлі, побутових послуг, громадського харчування та об'єктів незавершеного будівництва. Все це — результат реалізації в місті пілотного проекту проведення малої приватизації, що його запропонували консультанти Міжнародного банку реконструкції і розвитку (МБРР). Більшу частину приватизованих підприємств продано на аукціонах або передано новим власникам на умовах викупу, що принесло казні 20 мільярдів карбованців. Тож тепер у Харкові розпочала роботу група консультантів МБРР, що сприятиме приватизації середніх та великих підприємств.

Уміють подати

свою продукцію працівники птахофабрики «Єнакіївська» виробничого об'єднання «Донецькптахопром». Придбавши закордонні технології і устаткування, тут почали випускати консервоване куряче м'ясо та паштет із печінки. Причому пакування — на рівні світових зразків. Птахівники уклали договір з українсько-американським спільним підприємством «Хантсман-Стирол», що в Горлівці, котре спеціалізується на випуску пакувальних матеріалів різноманітних форм.
У перспективі колектив має намір налагодити виробництво курячих ковбас і сосисок.

За повідомленнями наших кореспондентів С. ЛАВРЕНЮКА та В. ДЕМЧЕНКА.

Продиктовано в номер

Гроші від приватизації

Відповідно до концепції приватизації і урядової програми з приватизації передбачається, що до позабюджетного державного фонду приватизації, позабюджетних фондів Республіки Крим та адміністративно-територіальних одиниць України надійде 36574 мільярди карбованців, з них — 16490,4 мільярда — готівкою, а також 234,2 мільйона доларів США.

Приватизаційні сертифікати, використані в процесі приватизації, буде погашено. Карбованцева виручка — спрямована переважно на кредитування технічного переозброєння приватизованих підприємств, створення нових робочих місць і відшкодування витрат, пов'язаних з приватизацією. Валютна — на поповнення Державного валютного фонду України, резерву Національного банку і кредитування технічного оновлення та реконструкції приватизованих підприємств.

Новий начальник штабу ВМС України

Наказом Міністра оборони України начальником штабу — першим заступником командувача ВМС України призначено контр-адмірала Олексія Риженка.

Він народився 1944 року в Херсоні, закінчив Чорноморське вище військово-морське училище в 1968 р., Військово-Морську Академію — в 1981р., Військову Академію Генерального штабу — в 1988 р. З 1988 по 1991 рр. проходив службу на посаді начальника штабу п'ятої оперативної ескадри ЧФ. Потім був призначений першим заступником начальника штабу Тихоокеанського флоту. З 1992 р. — заступник командувача флотом по тилу — начальник тилу Тихоокеанського флоту.

Комплексний план для здоров'я

На Волині розроблений і затвер[д]... представником Президента в облас[ті] Володимиром Блаженчуком комплексний план імунопрофілактики населення на 1993 — 2000 роки. Він передбачає створення обласного консультаційного центру з імунопрофілактики на базі обласної дитячої лікарні, облсанепідемстанції, центральних районних лікарень, матеріально-технічне забезпечення, підготовку кадрів, санітарно-освітню роботу. Виділено необхідні матеріально-технічні ресурси.

Американці прилетіли знову

У Рівненському аеропорту знову приземлився великий транспортний літак американських ВПС з медобладнанням та одягом. Гуманітарна допомога призначена для шістьох північних районів Рівненщини, що влітку постраждали від повені. У зоні стихійного лиха американці зроблять кілька десятків свердловин, щоб забезпечити населення доброякісною питною водою.

СПРК стала «Партією Аптера»

Делегати з'їзду партії «Союз на підтримку Республіки Крим» вшанували хвилиною мовчання пам'ять загиблого в автомобільній катастрофі голови партії, народного депутата України Якова Аптера. Новим головою партії обрано народного депутата України , голову Красноперекопської міськради Сергія Куніцина. Прийнято також рішення вважати почесним головою партії Я. Аптера, а саму партію іменувати: «Партія Аптера». З'їзд доручив політраді партії визначитися з неучастю у виборах президента Республіки Крим. Місцеві спостерігачі зазначають, що найімовірніше партія бойкотуватиме вибори президента Криму і підтримає у даному разі Організацію кримськотатарського національного руху і українські партії та рухи, які також схиляються до цього.

Президія Вищого Арбітражного суду України з глибоким сумом сповіщає, що на 58 році життя передчасно помер голова арбітражного суду Луганської області ГОЛОВКО Анатолій Миколайович і висловлює щирі співчуття сім'ї та близьким покійного.

ВИПРОБУВАННЯ КОСМОСОМ

Усі держави розпалися сьогодні тільки на два табори: космічні і ті, що прагнуть ними стати. До якого у своїй оригінальності належить Україна, визначити важко. Посідає третє-четверте місце у світі за космічним потенціалом і не має наземної інфраструктури, щоб керувати звичайними супутниками...

Власне, з цього і почалася розмова з генеральним директором Національного космічного агентства України Володимиром Павловичем ГОРБУЛІНИМ, нещодавно обраним у члени Міжнародної астронавтичної академії наук, з чим «ГУ» його щиро вітає.

Компетентно

— Зрозумійте, щоб зробити принаймні один супутник, потрібно 4—5 років. У нашій програмі закладено розробку двох найнеобхідніших на сьогодні — зв'язку та дистанційного зондування Землі, відповідної наземної інфраструктури для приймання, опрацьовування та розповсюдження інформації з цих супутників, але на все потрібен час. Реальну роботу над усіма цими проектами розпочато тільки з березня цього року, коли нас було внесено в бюджет...

— Коли не таємниця, скільки держава виділила на «свій космос»?

— Перша цифра — 36 мільярдів карбованців. Коли я називаю її за кордоном, навіть не згадуючи курсу, бачу і здивування, і співчуття. Ви питаєте про супутники... Ми, наприклад, маємо сьогодні пропозиції на рівні технічного проекту за програмою «Аріадна», згідно з якою розробляють не один, а систему так званих супутників-низькоорбітних. І до останнього часу її фінансувала київська асоціація «АССО-УНІТІ». У світі розробки такого масштабу здійснюють коштом комерційних структур тільки до етапу виготовлення матеріальної частини. Я радий, що наша держава нарешті це усвідомила.

Цього року Україна вперше послала офіційну делегацію на найпрестижніший у космічній галузі Міжнародний конгрес астронавтики, де зібрано світовий науково-технічний авангард. І ми відчули надзвичайний інтерес до нашої держави...

— Можливо, справа не в повазі, а в наших ракетах-носіях, що практично не мають аналогів у своєму класі?

— Те, що ми виготовляли стратегічні ракети, звичайно, знають усі. Ми ж хочемо пояснити, що космічне майбутнє України матиме переважно мирний характер. Крім того сьогодні зрозуміло: значні космічні проекти не можна здійснювати без широкої міжнародної кооперації, приміром, щодо супутника зв'язку, ми плануємо найближчим часом підписати договір про співробітництво з Францією. А саме: про розробку бортового ретранслятора та мережі наземних станцій. Чимало штатівських фірм шукають контактів з КБ «Південним» та Південмашзаводом. Але стримує саме надто обережне ставлення до України як до держави, що виробляла СС-18, СС-24, і те, що ми не є членами договору про нерозповсюдження ракетних технологій. США пропонували Україні підписати двосторонню угоду такого змісту. Але вона, на думку Міністерства закордонних справ та численних фахівців галузі, принижувала можливості України.

— Зате подібну угоду підписала Росія, водночас знехтувавши домовленості з державами СНД, приставши на штатівську пропозицію — нічого не робити для розвитку інших національних космічних програм і не поставивши до відома Україну. Як же тепер розвиватимуться взаємини з Росією?

— Хто його знає. В принципі російська угода нездійсненна. Україна сьогодні чи не єдина держава, яка дбає про Байконур, котрий тепер у скруті. Окрім того, якщо станеться сьогодні яка-небудь нештатна ситуація хоча б на станції «Мир», Росія буде змушена шукати систему управління для ракети-носія «Союз», яку виробляють у Харкові, та систему стикування — з Київського радіозаводу. А загалом Україна опинилася в досить пікантній ситуації. Нещодавно на наших ракетах Міноборони Росії запустило свій супутник (з оборонною метою). Дозволило і Німеччині скористатися з можливостей ракет-носіїв, запустивши водночас її невеличкий супутник.

— А що від цього отримали ми?

— Ми — нічого. За ракету-носій Росія з нами ще розраховується...

— До речі, як часто доводиться продавати ракети-носії?

— Звичайно, наша економічна ситуація змушує нас бути поступливими з партнерами. Але треба ж розуміти, до чого можуть призвести необачні кроки. Нам надходить дуже багато пропозицій з арабських країн. Одній делегації, яка хотіла купити так званий бустер (розгінний блок) і назвала три вихідні показники, я одразу розрахував дальність, корисне навантаження і діаметр ракети, бо зрозумів про що мова... Я розумію: бустер можна «доробити» так, що ракети літатимуть не тільки 6—7 тисяч кілометрів, а всі 10—11 потрібних, щоб долетіти, куди завгодно. Одне слово, роблячи крок, доводиться думати на десять вперед. І не забувати, що є й таке поняття: відповідальність перед світом.

Розмову вела Наталя ФІЛІПЧУК.

ЛІВИХ ТРИМАТИМУТЬ В ЧОРНОМУ ТІЛІ

Подробиці

Сесія Львівської облради ухвалила рекомендації для підприємств і установ щодо взаємин з організаціями комуністичного спрямування. Зокрема рекомендовано не підтримувати з ними ніяких офіційних і неофіційних стосунків, не надавати їм послуг зв'язку, трибун для виступів, приміщення, дозволу для масових заходів, не приймати до друку їхніх видань. Ці табу торкаються передусім КПУ, реєстрацію котрої депутати вважають незаконною, а діяльність — антидержавною. Не виключено, що в ізоляції може опинитися й російське товариство імені Пушкіна, бо відколи його очолив екс-генерал Строгов, член ЦК Компартії України, сюди активно почали вступати комуністи й соціалісти.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Коротко

Створено передвиборний блок «Росія»

На з'їзді Всекримського руху виборців за Республіку Крим, що відбувся у Сімферополі 19 грудня, створено передвиборний блок «Росія», до якого, окрім цього руху, ввійшли Республіканська партія Криму — партія «Республиканского движения Крыма» і Народна партія Криму. Вони вирішили підтримувати кандидата на посаду президента Республіки Крим — голову Республіканської партії Криму, депутата ВР Криму Юрія Мєшкова. Політрада «Русской партии Крыма» відмовилася зняти кандидатуру свого лідера Сергія Шувайникова і ввійти до блоку «Росія». Шувайников продовжує передвиборну боротьбу. До речі, як стверджують незалежні соціологи, у Шувайникова нині найвищий рейтинг.

Олександр ПІЛАТ.

Крим.

З'єднали зі світом

Кіровоград став п'ятим (після Львова, Чернігова, Луганська й Полтави) обласним центром, де є міжнародна АТС. Її за кілька місяців здало в експлуатацію українсько-американсько-голландське СП «УТЕЛ».

Микола ВОЛОК.

Солодше не стане, а втім...

Своєрідний різдвяний подарунок зробила Полтавська держадміністрація. Розпорядженням її глави Миколи Залудяка на кожного жителя області дозволено реалізувати ще по одному кілограму цукру. Тепер на місяць їх буде цілих два. Майже дві тисячі тонн цього продукту взято з обласного фонду стабілізації. Чи стане від цього життя солодким, покаже час, а взагалі — приємно.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Знову робітничий контроль

Навіть за нинішньої дороженечі ми не завжди можемо придбати необхідні продукти. Через руки ділків торгівлі ці продукти потрапляють до комерційних структур і спекулянтів, повертаючись до нас з новими націнками.

Тож і вирішили відновити діяльність робітничого контролю на Донеччині його активісти. На конференції обрано облраду, у її роботі взяли участь депутати Донецької облради, які, до речі, і були ініціаторами проведення конференції.

Валентин ДЕМЧЕНКО.

Є за що любити автоінспекторів

Рік ще не скінчився (постукаємо по дереву), але повідомимо: цього року на вулицях Дніпропетровська від дорожньо-транспортних пригод не загинула жодна дитина. Кажуть, це безпрецедентне досягнення.

Але дніпропетровці вдячні автоінспекторам ще й ось за що: на маршрутах обмаль громадського транспорту, а сотні службових автобусів тим часом мчать мимо зупинок порожніми. І міська ДАІ у години пік виставляє свої пости в найбільш велелюдних вузлах-розв'язках. Міліція спиняє порожні автобуси, кому б вони не належали, і примушує брати пасажирів.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

Фотовікно

Спочатку люди не знали, що таке любов...

Побудувати церкву простіше, ніж вилікувати живу душу. Але без церков це зробити тим паче неможливо. Тому й ростуть у нас церкви у містах і містечках, у районах і селах. Щоби вирос Дім Божий і Слово його дійшло до кожної душі. Аби сталося це якнайшвидше, поки душі людські ще остаточно не закрилися муром ворожнечі, будуватиметься на Івано-Франківщині перший біблійний центр...

Фото Володимира МИГОВИЧА.

Виставки

Замість Карловац—Черкаси

Виставка творів хорватського художника Івана Лацковича-Кроати мала відкритися у містечку Карловац поблизу Загреба. Однак через постійний обстріл міста задуму не судилося здійснитися. Натомість у Черкаському художньому музеї при сприянні акціонерного товариства «Черкаси-Союз» відкрито цю виставку — «Ми створені для життя, а не для смерті».

Лідія ТИТАРЕНКО.

У постійних комісіях Верховної Ради

Дмитро Павличко: «Ніхто не повинен нам диктувати свою волю»

Уже два роки минуло відтоді, як жителі України на хвилі оновлення й національного піднесення висловилися за незалежність. Відомо, що будь-які перетворення даються нелегко. Та ще важче — за значного впливу суб'єктивних чинників. І прикро, коли шляхи суспільних змін обрано не зовсім правильно, а наявні можливості використано нераціонально. Проте навіть за найскрутніших часів не треба втрачати віри і орієнтирів, механізми розв'язання зовнішньополітичних і внутрішніх проблем. Так вважає голова Комісії українського парламенту у закордонних справах Дмитро Павличко, з яким зустрівся наш кореспондент.

— Дмитре Васильовичу, передовсім зупинімося на відносинах України й Росії, адже хмари над ними скупчувалися протягом останніх років, та й так і не розвіялися. Щоразу, коли зустрічаються лідери обох держав, міністри закордонних справ, здається, що нарешті переможе здоровий глузд, буде знайдено компроміс. Та все залишається, як було: Росія «пресингує», а Україна дедалі більше не довіряє своїй північній амбіційній сусідці...

— Ті хмари то згущуються, то розвіюються. Але прикро — не щезають: і сподіватися, що скоро буде сонячний день, не випадає. Проте я вірю: все перебуває в зміні, тож і між Україною й Росією налагодяться нормальні відносини. Наприклад, одеські переговори А.Зленка і А.Козирєва були дуже позитивні. На цій консультативній зустрічі сторони з'ясували те, про що вони здогадуються, але чітко не формулюють. Російська сторона, наприклад, завжди наголошувала: Чорноморський флот — цілісна структура. А нині, як з'ясувалося, вона може сприймати ідею подільності флоту, треба лише визначити механізми цього поділу. І це зрозуміло, бо усі попередні домовленості, як, зокрема, і остання массандрівська — не прийнятні для обох сторін. Хоча російське керівництво і далі наполягає, що треба саме на неї опиратися. Але коли доходить до того, що Росія за половину Чорноморського флоту мала б заплатити понад 15 мільярдів доларів, то російські представники розводять руками. Треба зазначити, що раз у раз постають непорозуміння і щодо ядерної спадщини. Росія ніяк не хоче визнавати Україну власницею ядерної зброї.

— Москва після ратифікації Договору СТАРТ-1 звинуватила нашу державу у порушенні домовленостей, а російські дипломати очолили кампанію тиску на Україну. Глава українського зовнішньополітичного відомства А.Зленко змушений був навіть заявити, що у звинуваченнях Росії немає і краплі правди...

— Україна вже віддала тактичну ядерну зброю і не одержала за неї жодної компенсації. Тому нині ми не можемо погодитися знову на таке саме. Вважаємо також, що тепер ядерна зброя, розташована на нашій території, відіграє певну стримувальну роль. І тому наполягаємо, щоб приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї було перенесене на майбутнє. І при цьому йдемо до без'ядерного статусу. Але ця дорога може бути визначена тільки нами, ніхто не повинен диктувати нам свою волю. Ми мусимо обернути ядерну зброю, що на нашій території, на політичні гарантії незалежності. Бо як народ, як нація ми — під загрозою.

— Чи не могло б хоч якось стабілізувати українсько-російські відносини швидке підписання міждержавного договору?

— Такий документ уже наполовину готовий. Робота триває навколо пунктів, які трактують питання кордонів. На нашу думку, наявні кордони між Україною й Росією можуть забезпечуватися цим договором. І знову ж дивина: російська сторона намагається обійтися у цьому разі якимись загальними фразами, а ми пропонуємо чітке формулювання, записане в українсько-російському Договорі 1990 року. На жаль, це теж свідчить, що російська сторона в майбутньому має намір повертатися до територіального питання.

— Постає запитання: чому Україна активніше не виступає за військове співробітництво із західними країнами і передовсім з сусідами — Польщею, Угорщиною, Словаччиною, Чехією?

— Всілякими способами Росія намагається відновити імперію: то через структури СНД, то через економічний союз. На мій погляд, за будь-яку ціну треба розвивати якнайтісніші зв'язки з нашими близькими сусідами. Якщо зуміємо налагодити політичні, культурні й економічні контакти з ними, то це поступово звільнить нас від надмірної східної орієнтації. Адже з Європи до нас можуть прийти новітні технології і суспільна демократія.

Проте наш стратегічний шлях полягає не в тому, щоб, об'єднавшись зі своїми західними сусідами, створити антиросійський союз, а навпаки, щоб у російського евроазійського простору через чорноморсько-балтійську систему встановилися добрі відносини із Західною Європою. Через своєрідну європеїзацію України Росія була б ближча до Європи. Згадаймо історію. Європа і Росія завжди стикалися на українській землі, і тут перемагала то європейська цивілізація, то російсько-монгольська. І тому треба, щоб ці дві площини не знищували одна одну, а гармонізувалися.

Ми маємо змусити московських імперіалістів притихнути. І це потрібно зробити не лише за допомогою компромісної політики, а й твердої волі. Тому слід наголосити: буде Росія демократична — буде Європа спокійна, прагнутиме домінувати — це спричинятиме страх у нових незалежних держав, потяг до НАТО.

— Дмитре Васильовичу, нині в Україні уже повним ходом іде передвиборна боротьба за місця у новому парламенті. Чи не затихла з цієї причини робота у вашій комісії?

— Справді, ми працюємо не так інтенсивно, як колись. Треба сказати, що протягом цих років діяльність комісії була дуже насичена. Хоча склад її є досить полярний і працювати надто складно. Часто не могли дійти згоди. Разом з тим у критичні моменти, такі як, наприклад, рішення російського парламенту щодо Севастополя, зуміли консолідуватися. І тому хочу зазначити, що комісія багато зробила на своїй «ниві».

— Яка, на вашу думку, буде нова Верховна Рада України?

— Перша біда старого парламенту була в тому, що він не структурований. І тепер партії так і не зросли кількісно. Те, що Верховна Рада не пішла на змішану систему, а проголосувала за мажоритарну, відображає позицію парламентської більшості, і, зокрема, тих, які хочуть виступати від власного імені, бо вони — яскраві індивідуальності. На їхню думку — люди за них проголосують. Тому найбільше я боюся, щоб у новому парламенті ми знову не представляли самі себе, коли кожний депутат репрезентуватиме лише власну програму, а не певну політичну силу. Тоді знову будемо чубитися до нескінченності, натомість, щоб парламентські групи зібралися і вирішили, як бути.

— У цьому разі ні Президент, ні Голова Верховної Ради не наполягали на змішаній виборчій системі...

— Леонід Кравчук і Іван Плющ, як і представники Президента на місцях, залишаються індиферентними до політичних партій. Наші лідери не бажають окреслити себе в рамках якоїсь партії. Ми кажемо, що нині є так звана партія влади. То хай би ці люди зібралися і сказали, що ми організовуємося у якусь структуру, а так нема чіткості, а є хитання. Україна іде до виборів, коли виборці перебувають у цілковитій розгубленості. Але, попри все це, я вірю, що наступна Верховна Рада буде краща.

— Чи зможуть демократичні сили за розпорошеності ідей і лідерів об'єднатися в один центристсько-реформаторський блок, який не дав би ні крайнім лівим, ні крайнім правим виборати більшість у парламенті?

— Я вважаю: якщо ми не підемо на вибори єдиним демократичним блоком, то програємо. І важливо об'єднатися не лише партіям, а й індивідуальностям. Йдучи до виборів, розуміємо, що демократам треба створити якусь координаційну раду, щоб ми не боролися одне проти одного, бо, наприклад, на Західній Україні буде зовсім інакша ситуація, ніж на Сході. Чи можливий варіант, коли демократичні сили виступатимуть на виборах як єдина політична сила, а потім структуруються в парламенті? Краще, коли ми об'єднаємося в єдину політичну партію. І треба ще до виборів провести з'їзд. Тоді ми могли б легко виборювати місця у парламенті й перемагати у ньому.

— Дмитре Васильовичу, чи ви вже вирішили висувати свою кандидатуру до нового парламенту, бо подейкують, що нібито ви очолите українську дипломатичну місію в одній із країн Заходу...

— Я не піду працювати послом до жодної країни. Бо почувався б не дуже добре. Народ бідує, і коли б я погодився на посаду, якої, може, й заслужив, то мав би вигляд дезертира. Тому я вирішив піти до парламенту.

— Чи готові ви висувати свою кандидатуру на посаду Президента України у червні 1994 року, якщо ці вибори відбудуться?

— Треба реально зважати на ситуацію. Певен, що лідер держави має бути ще не зовсім в літах, добре володіти економічними знаннями, мати низку добрих ознак. Мені вже 65, тому, певне, пізно про це говорити. Думаю, що вибори відбудуться. Бо Леонід Кравчук, напевне, не зробить так, як російський лідер, котрий спочатку оголосив про вибори, а потім забрав своє слово назад.

Дякую за розмову.

Інтерв'ю провів **Тарас ПЕТРІВ.**

Експрес-інформація

Нарешті затримано

усіх чотирьох терористів, які захопили 23 грудня школярів у Ростові-на-Дону. За повідомленням центру громадських зв'язків МВС Росії, сталося це в понеділок після того, як захоплений злочинцями вертоліт здійснив посадку на північній околиці Махачкали. Розділившись на пари, терористи намагалися втекти, але були знешкоджені співробітниками правоохоронних органів.

Є Основний закон

Нову Конституцію Башкортостану прийняла сесія Верховної Ради республіки. За нею, Башкортостан самостійно визначає і проводить внутрішню і зовнішню політику. Закони республіки чинні на всій її території, а стосунки з Росією, до складу якої Башкортостан входить на добровільній і рівноправній основі, визначаються Договором про основи міждержавних відносин Російської Федерації і Республіки Башкортостан, а також іншими двосторонніми угодами. Громадяни Башкортостану мають громадянство Російської Федерації.

Політик року. Погляд з Австрії

Президента Росії Б.Єльцина названо у Австрії найвпливовішим зарубіжним політиком, чия діяльність справила неабиякий вплив на політичні події 1993 року. У Відні опубліковано результати опитування громадської думки, проведеного напередодні Нового року інститутом Геллапа на замовлення австрійського тижневика «Ньюс». 59 відсотків респондентів відзначили Б.Єльцина, вказавши при цьому на роль Президента Росії у жовтневих подіях у Москві, а також у розробці нової російської Конституції.

Звинувачено у шахрайстві

начальника Семипалатинського ядерного полігону Ю.Коноваленка. ІТАР-ТАРС передає з Алмати, що проти нього висунуто звинувачення у розкраданні й перепродажу особливо цінного обладнання і кольорових металів. Якщо службове розслідування підтвердить ці звинувачення, то справа начальника полігону буде передана російським правоохоронним органам.

Американським розвідникам безробіття не загрожує

По закінченні «холодної» війни Білий дім розробляє нову політику у сфері економічного шпигунства. За повідомленням газети «Вашингтон таймс» нова доктрина передбачає, що американські розвідслужби забезпечуватимуть дипломатів країни інформацією про випадки порушення законодавства США, які траплятимуться за конкурентної боротьби. Таємне збирання інформації вестиметься тільки в інтересах національної безпеки і оборони держави, а також заради протидії іноземним розвідкам.

Погляд на Схід

Приблизно так можна окреслити нову зовнішньополітичну орієнтацію Куби. В інтерв'ю «Вашингтон таймс» Ф.Кастро заявив, що за взірець можливого шляху розвитку для Куби можуть правити перетворення, які відбуваються в Китаї. Кубинський керівник зазначив, що у світі говорять про зникнення радянського варіанта соціалізму, але ніхто не згадує китайського. Східний феномен потрібно вивчити, вважає Кастро.

За повідомленнями наших власних кореспондентів і зарубіжних інформагентств.

СКІЛЬКИ КОШТУЄ ОБРАЗА

А як у них?

Лідерові Конфедерації незалежної Польщі (КНП), відомому політикові Л.Мочульському не подобається Польська об'єднана робітнича партія (ПОРП), яка панувала у країні за комуністичного режиму. Згаданий пан цього й не приховує, тому привселюдно розшифрував польську абревіатуру ПОРП як «платні зрадники, попихачі Росії». У свою чергу, вибухнули гнівом опоненти Л.Мочульського, які свого часу були членами ПОРП. Як прийнято у демократичній країні, справа дійшла до суду. Той вирішив, що лідер КНП не мав права на подібне тлумачення, отже вирішив його покарати. Причому — досить своєрідно. Л.Мочульський повинен — по телебаченню! — особисто вибачитися перед кожним з 56 ображених, які звернулися до Феміди. Для цього лідер КНП має орендувати на ТБ рекламний час, який у Польщі страшенно дорогий. Конкретно, вся ця церемонія стане Л.Мочульському у карколомну суму 750 мільйонів злотих.

Описаний факт свідчить, що політичне життя Польщі увійшло в цивілізовані рамки. Інакше кажучи, сім разів подумай перед тим, як навішувати ярлика опонентам. Добре було б, якби згадану практику скористалися деякі депутати інших парламентів.

Володимир САВЦОВ.

Варшава — Київ.

Власкори повідомляють

«Я достаю из широких штанин...»

У Киргизстані розроблено макет нового паспорта. Одна з основних причин, що гальмує його появу, — відсутність у республіці свого герба, робота над яким тільки ведеться. Друкуватиметься паспорт, як і національна валюта, на Заході. Особливість документа — у ньому не буде графи «національність».

Євген ДЕНИСЕНКО.

Бішкек.

СПРАВДІ, прожити сімдесят років — це не поле перейти. А тим паче, в підлітковому віці втратити батьків, залишитися наодинці із жорстокою дійсністю, пройти фронтами Великої Вітчизняної, здобути глядацьке визнання як у театрі, так і в кіно. Мова йде про популярного артиста Євгена Весніка, життя і творчість якого пов'язані і з Україною.

Саме тут, у Кривому Розі, де до арешту в 37-му його батько — Яків Ілліч — працював директором величезного будівництва металургійного комбінату, пройшли дитячі роки майбутнього артиста, сюди, на Україну, він неодноразово приїздив на кінозйомки, на гастролі з театральною трупою, на творчі зустрічі з вдячними глядачами.

Книга спогадів Є. Весніка «Дарю, что помню», яка побачила світ цього року в московському видавництві «Вагриус» — це розповіді про пережите, про цікавих і незабутніх людей, з якими доля зводила автора на довгих життєвих дорогах. «Мої спогади, — пише популярний артист, — продиктовані і бажанням ще раз вклонитися всім тим, хто остерігав мене від зла, допомагав бути самостійним у своїх міркуваннях, зберігати почуття людської гідності і ні за яких обставин не втрачати почуття гумору».

В Київському державному театрі оперети відбувся концерт Євгена Весніка і презентація його книги мемуарів. Пропонуємо читачам «Голосу України» фрагмент спогадів, який не потрапив до книги.

В. К.

Євген ***ВЕСНІК***

ЛЮДИНА, ЯКУ ПОЦІЛУВАВ ВОВК

Та ще більше її любили глядачі

ВІН був людиною, яку в зоопарку лизнув (поцілував, значить) вовк. Його дуже любив народ. Ніхто інший не мав такої популярності, як він, — ніхто!!! Прагнення людей побачити його в себе вдома, за столом, — та якби тільки вдома, — широкі російські частування та випивки надломили передчасно його міцне здоров'я... Він був навдивовижу багато Богом обдарованою людиною, з гіпнотичною силою привабливості. Його манеру розмовляти з істинно російською мелодією — суто кацапською — багато його колег, можливо, самі за собою не помічаючи того, перебуваючи під впливом його і виразності і заразливості, явно наслідували. Не все гаразд було в його житті, вдома, бо, мені так здається, такій людині цілком належати комусь — ну, просто неможливо, та й, мабуть, несправедливо — він, кажучи банальними словами, — належав народові...

Люди хотіли його бачити, доторкнутися до нього, почути його привабливу мову й побачити його знамениту, найдобрішу усмішку, що полонила будь-кого.

І, якщо за дружбу і доброту його поцілував вовк, то люди, офіційні люди, за те, що він був байдужим до «великої комуністичної партії», та все ж таки був геніальним артистом (провели його на небеса без нагород, без звань — хвала Богові — він сам був нагородою людям), ледве-ледве, під тиском друзів, особливо Бориса Андрійовича, — згодилися поховати на Новодівичому цвинтарі... І забули... Ну, та Бог з ними, він не їм належить... Ось лишень викликає почуття відрази усвідомлення того, що, якби будь-хто з тих, хто заздрив, а тому заважав Алейнікову щасливо жити й творити, був би таким само обдарованим і його так само любили глядачі, то вже вичавив би з радянської дійсності, замішаній на брехні й патріотизмі, все, що тільки можна уявити, і став би чимось на кшталт забальзамованого художнього партійного генія! Але той, хто з ним працював, хто з ним спілкувався, хто здатний об'єктивно розбиратися в людях, тим паче в людях могутнього таланту — ніколи не зможе викреслити його з пам'яті, тому я з щирим схиленням перед його особистістю, з найглибшим захопленням його талантом наважився написати кілька рядків, присвячених одному з найскравіших російських лицедіїв-самородків — Петру Мартиновичу Алейнікову.

СЕЛО Селище за 20 км під Вінницею. Зйомки кінофільму «Стежки-доріжки» кіностудії ім. Довженка. Режисер Артур Войтецький. Алейніков грає роль листоноші, я — голови колгоспу (до речі, в цьому фільмі головного героя грав молодий, нині знаменитий маститий Олег Борисов). Текст сцени, що знімалася, приблизно такий:

Голова: Навіщо ти п'єш?

Листоноша: Ну як же мені не пити? Я тітці Мані телеграму приношу: онук її звання полковника одержав. Ну як не випити? Чи ось, до пастуха Степана приходжу з листом! У ньому повідомлення про те, що синок у казахстанських степах на цілині Героя соцпраці здобув... Ну що робити? Не відмітити? Не можна! Образа! Виходить, — я за могутність держави п'ю!!!

Голова: Гаразд! Мужик ти — хороший! Шукай заміну! Розпрощаємося добром. Може, я тебе сторожем правління візьму і т.д., і т.п.

Репетируємо, репетируємо. Дуже все гарно виходить, задушевно, зворушливо. І нарешті, зйомка!.. Команда: «Мотор! Почали!!!» Все йде нормально. Точно вимовляємо текст. І раптом у мене — любителя імпровізацій, після слів Алейнікова-листоноші: «Я п'ю за могутність держави!» — замість того, щоб піти далі за текстом і сказати: «Ну, гаразд, мужик ти хороший, шукай заміну», — виникло, сам не знаю чого, бажання перепитати співчутливо: «Значить, за могутність?»... Переконаний, 90 із 100 відсотків або зупинили б зйомку, бо цей текст не було відрепетирувано, або розгубилися б більшою чи меншою мірою, сміхотливі не втрималися б, пирснули б не по суті сцени, злі просто-напросто утнули б «високопрофесійний» скандальчик тощо.

Боже, що сталося з Петром Мартиновичем! На його обличчі засвітилася пустотлива, чарівна усмішка, заіскрилися очі... Він, здавалося, помолодшав. (Я згадав, що він вихованець могильовської комуни і уявив собі тоді, яким заводіякою та улюбленцем був він серед хлопців)... Він був — сама надія на прихильне до себе ставлення голови, на прощення своїх гріхів, і, вмить, рефлекторно на моє повторне — «за могутність?», на високій ноті, немов прагнучи здатися незаплямованим ні в чому, мало не дитиною, випалив — «Дааааа!!!»... Я не зміг стримати свого захоплення його імпровізаційним даром і розсміявся, що аж ніяк не зашкодило характеру й смислу сцени, навіть навпаки, збагатило її, і вона змогла ввійти без перешкод у фільм, та, на жаль, не вдалося Петру Мартиновичу закінчити зйомки в цій картині... Отож, після його геніального «Дааааа!!!» я розсміявся і вперше між зйомками розповів йому, що таке зі мною трапляється дуже рідко, і багато хто будь-що намагався мене, як-то кажуть, «вибити з образу», проте домагався цього досить-таки рідко!..

СУХИЙ закон, за яким ми суворо звіряли свій курс у селі Селище, не піддавався ні на які спокуси: ні на постійні запрошення в гості, на пікніки, до пивної, у жіноче товариство й особливо на жодну із щоденних пропозицій «культурно відпочити» чи то з обласним, чи районним, чи місцевим всесильним радянсько-партійним керівництвом (ми до партії обоє ніякого відношення не мали), певна річ, за рахунок державної казни та бідолашних колгоспників! Отож, цей сухий закон, мабуть, викликав бажання хоч поговорити про те, що закон забороняв. Це бажання закономірне. Спогади — п'янять.

Якось на зйомках я розповів Петру Мартиновичу, як у ресторані «Метрополь» мій сусід по столику, який чудово говорив чистою російською мовою, випивши за обідом три пляшки сухого грузинського вина, заговорив — не повірите — з легким грузинським акцентом. Розповів, що задумав естрадну сценку, в якій відвідувач ресторану замовляє вина з різних країн і, залежно від того, що п'є, говорить різними мовами, а наприкінці, хильнувши російської горілки, заводить російські частівки, танцює, запрошує всіх до столу, заважає всім, від надміру почуттів цілується з офіціантками, розкидає гроші і т.д.

Вмить пролунала відповідь:

— Веня, це складно поставити: потрібна масовка на ролі відвідувачів шинку, потрібні виконавиці на ролі офіціанток, потрібні викладачі іноземних мов... Я тобі так скажу: це не для нас, це для капіталістів, тому дорого й робити треба все це не на сцені, а в кіно... Я тобі простіший сюжет про розпивання пропоную. Давай вдвох і зіграємо. І витрат-бо ніяких...

Діло, отже, було влітку в Малаховці. Я в гостях у дружка свого. Сутеніло. Неподалік за парканом у зелененькій травичці лежали двоє — атлети!!! Поряд пляшок 6-8 портвешку... (Алейніков тільки так називав портвейн — портвешок!). Ну, притомилися трудяги. І ось чуємо діалог:

1-й: «Васю... якщо ми зараз піднімемося, ходімо ще по парі пузирів візьмемо».

2-й: «Колю, а якщо ми не піднімемося?»

1-й: «Тоді підемо додому!»...

Отак! Що голіший, то мудріший! Ось бачиш, як просто. І ніякого ресторану, ніякої масовки не потрібно!

Жили ми в одній хаті, знімалися в одному фільмі, відпочивали разом, а сцен, кадрів у фільмі, в яких ми були обоє зайняті, було небагато. Тому часто Петро Мартинович знімався без мене. В черговий раз залишившись удома, я готував обід і з нетерпінням чекав свого кумира. Приїхав щасливий. Веня-я-я! Я таке місце для рибалки знайшов! Казка! Затоплений старий млин! Ковбані! Течія легка! Я тобі кажу — краще не буває! Мрія!

Три дні, що залишилися до вихідного, весь вільний час, готувалися до рибалки. З Вінниці привезли всі необхідні снасті: вудлища, волосінь, гачки, поплавці, грузила, підсаку. Накопали черв'яків-рекордсменів, підготували різні насадки, каші і т.д., в'язали, точили, виміряли поплавки у відрах, перемотували волосінь, зважували, варили, мішали, потіли й сперечалися. Настав довгожданий вільний день. Піднялися о 3 годині ночі. Під'їхали газиком до млина. Зупинилися метрів за 200. Світанок. Підійшли до заповідного місця.

— Тихо! По-балетному йди, ніжно. Отут я сяду, а ти о-о-он там і мовчи. Аааа, чорт! Літак полетів — усю рибу розжене, апетит переб'є. Ну, та нехай... до вечора заспокоїться. Для юшки все взяв? Молодець!

Закинули вудочки. Нічичирк. Минає 15-20 хвилин.

— Веня! — пошепки звертається до мене затятий рибалка, — клює?

Я руками, плечима, фізіономією відповідаю: ні.

Минає ще хвилин 10-15, повторюється та ж сама гра. Ще через хвилин 10-15 бачу: партнер складає вудочки.

— Мартиничу! Ви куди?

— Веня! Набридло, піду додому. Ти сиди, сиди. Я піду. Невдача.

Готувалися три дні, піднялися о 3 годині й повернулися о 4 додому.

У цій непосидючості, невмінні чекати, виявляти терпіння, організувати себе впродовж певного відрізку часу на якусь справу, на якусь мету виявилося, на мою думку, найбільше лихо великого артиста — відсутність сили волі. Мабуть, лихо це не дозволяло йому відмовлятися від частих пиятик або вчасно їх кидати, і тому лихо надломило його, і він пішов з життя у віці, коли артистична діяльність лише входить у пору зрілості, коли життєвий досвід тільки починає шліфувати майстерність. Він не встиг відсвяткувати 51-й рік свого народження.

УСЬОГО на чотири дні я полетів у особистих справах до Москви. Повернувся і... не застав Петра Мартиновича в нашій хаті... В ролі листоноші знімався інший артист. Усе перезнімали...

Коли ми були разом, я розважав його різними історіями, часом і сумними розповідями про війну, учасником якої був, про людей, які загинули в 1937 році, в тому числі й про батька — одне слово, відволікав його від внутрішнього потягу хильнути диявольського зілля...

Виявляється, тільки-но я поїхав до Москви, в хату — як стій — сільський кіномеханік — найактивніший закликальник на «пиво з раками», або «на сім краплин», чи на «трішки здригнутися». Маестро без мене трохи засумував (так господар хати сказав) — що не кажи, а я був маленькою перешкодою між ним та «пивом з раками», слабка воля його зовсім підупала і перемогли в ньому — «сім краплин»... Його знайшли одного в лісі, ледве виходили, та все ж хворого й ослабленого відправили до Москви. Все!!! Трагедія праведної людини.

Минуло багато років... Петра Мартиновича вже не було з нами. Живу я біля зоопарку. Часто там буваю (страшно дивитися на «тюрми» для тварин). Познайомився зі сторожем. Розповів він мені, що був добре знайомий з Алейніковим. Той часто приходив до нього рано-вранці, до відкриття, і трішки пригублював заздалегідь заготовлене ним, сторожем, зігріваюче, гуляв територією, подружився з вовком — Нориком.

Спочатку просто спостерігав за ним, милувався, потім став з ним розмовляти, пригощав, кинувши до клітки щось смачненьке. Якось дав вовкові шматочок хліба, змоченого в горілці, — тому сподобалось. Дружба міцнішала. Звір почав брати частування просто з рук і... одного чудового дня — лизнув-поцілував дружка. Сторож бачив це. Він бачив, як Мартинич ледве стримував сльози і якимось переривчастим довірливим шепотінням промовив, почісуючи біля хижака: «Норику, ти найкращий серед людей!»

Переклала з російської
Наталія КРАВЧЕНКО.

ІЛТА КИЇВ

офіційний імпортер автомобілів «Пежо» продовжує формування мережі центрів з продажу й обслуговування автомобілів.

Запрошуємо до співробітництва підприємства, що мають:

— недержавну форму власності;

— кошти для інвестицій (у т.ч. ВКВ) у спільний проект;

— власні приміщення для організації постійно діючого автосалону, сполученого з офісом (центр міста), і станції технічного обслуговування;

— досвід дрібнооптової й роздрібної торгівлі автомобілями та іншою складною технікою. Насамперед наша увага звернена до Донецька, Запоріжжя, Одеси, Херсона, Вінниці, Кіровограда, Сімферополя та інших центрів України.

Просимо надсилати свої пропозиції до 10 січня 1994 р. за адресою:

252001, Київ, пров. Т. Шевченка, 12, Ілта Київ («Пежо»), або по факсу: (044) 290-42-74.

Додаткова інформація по телефонах:

(044) 290-42-48, 290-42-70.

PEUGEOT ilta KIEV OFFICIAL IMPORTER

Информация о выпуске акций Акционерного общества открытого типа «Электроюжмонтаж-3»

1. Акционерное общество «Электроюжмонтаж-3» учреждено 10 сентября 1993 года как Акционерное общество открытого типа.
2. Местонахождение Акционерного общества «ЭЮМ-3»: 320113, город Днепропетровск, улица 20-летия Победы, 77.
3. Предметом деятельности Акционерного общества является: монтаж, строительство, наладка и ремонт электротехнических и других объектов, реализация продукции собственного изготовления:

товарообменные операции для нужд производства и трудового коллектива на внутреннем и внешнем рынке;

реклама собственной продукции, организация временных и постоянно действующих экспозиций, аукционов и ярмарок;

осуществление различной коммерческой и посреднической деятельности.

4. Уставной фонд Акционерного общества составляет 201996000.00 (двести один миллион девятьсот девяносто шесть тысяч) карбованцев.
5. Органами управления Акционерного общества являются общее собрание акционеров и правление.
6. Учредителями АО «ЭЮМ-3» являются граждане Украины.
7. Акционерное общество «ЭЮМ-3» создано путем реорганизации коллективного предприятия «Электроюжмонтаж-3» и является правопреемником всех его прав и обязанностей.
8. Решение о выпуске акций принято на учредительной конференции Акционерного общества от 10 сентября 1993 года, протокол № 1.
9. Настоящий выпуск простых именных акций осуществляется с целью формирования уставного фонда созданного Акционерного общества.

Средства, полученные от проведения открытой подписки на акции, будут направлены на пополнение оборотных средств.

10. На весь уставной фонд АО «ЭЮМ-3» в размере 201996000.00 (двести один миллион девятьсот девяносто шесть тысяч) карбованцев выпускаются 201996 (двести одна тысяча девятьсот девяносто шесть) простых именных акций номинальной стоимостью 1000 (тысяча) карбованцев. Уставной фонд формируется за счет внесения учредителями и акционерами, которые ранее являлись совладельцами коллективного предприятия «Электроюжмонтаж-3», в уплату за акции в сумме 128482322 (сто двадцать восемь миллионов четыреста восемьдесят две тысячи триста двадцать два) карбованца своих паев в собственности коллективного предприятия, в соответствии с учредительным договором и поданными заявлениями. Кроме того, проводится открытая подписка среди граждан, ранее являющихся совладельцами коллективного предприятия «Электроюжмонтаж-3» в сумме 73513678 (семьдесят три миллиона пятьсот тринадцать тысяч шестьсот семьдесят восемь) карбованцев.
11. Подписка на акции проводится с 05.11.93 г. по 20.11.1993 г. по адресу: 320113, город Днепропетровск, улица 20-летия Победы, 77, телефоны: (0562) 95-30-58, 95-21-79, 47-64-17.
12. Акционеры вправе распоряжаться принадлежащими им акциями. Акционерам, полностью внесшим стоимость акций, выдается сертификат на суммарную номинальную стоимость акций, находящихся в их владении (собственности). Передача сертификата от одного лица другому означает совершение купли-продажи и передачи права собственности на акции только в случае регистрации операций в установленном порядке.

Ни один из акционеров, за исключением учредителей АО «ЭЮМ-3», не может владеть более чем 3% от общего числа простых именных акций.

13. Все акционеры АО «ЭЮМ-3» на заседаниях совета акционеров голосуют по принципу — 1 (один) голос равен 200 (двумстам) акциям.
14. Подписка на акции новых выпусков осуществляется по адресу: Украина, 320113, город Днепропетровск, улица 20-летия Победы, 77, или представителями АО, о чем АО «ЭЮМ-3» извещает своих акционеров через средства массовой информации.

Дивиденды по выпускаемым акциям выплачиваются один раз в год, в сроки и в размерах, определяемых решением годового собрания акционеров и правления.

Дивиденд может выплачиваться чаще, с окончательным расчетом по итогам работы за год.

В. ГЕЙКО,
председатель правления АО «ЭЮМ-3».

THE LEGAL STUDIES PROGRAM THE CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY — BUDAPEST COLLEGE Founded by George Soros INVITES APPLICATIONS FOR GRANTS IN THE ACADEMIC YEAR 1994-1995

The Legal Program offers one year postgraduate studies in two streams:

INTERNATIONAL BUSINESS LAW COMPARATIVE CONSTITUTIONALISM

A limited number of grants to prominent western universities and internships to various international law firms are also available. After successful completion of the course, student may obtain a Master of LAW (LLM) degree.

DEADLINE FOR APPLICATION: FEBRUARY 1, 1994

For further details and to obtain application forms contact:
Ukrainian Legal Foundation vul. Bohdana Khmelnytskoho, 10, kv. 59 KYIV 252030 Ukraine (044) 224-3518 (tel) (044) 225-5330 (fax) Attention: Natalka Kocan

IFCO
International Financial Company

- открывает кодированные счета в Москве, управляемые по факсу;
- все виды платежей со счетов клиентов по России и СНГ;
- перевод б/н карбованцев в наличную или б/н СКВ, в наличные или б/н рубли
- перевод б/н рублей в наличную или безналичную СКВ;
- оплата валютных контрактов;
- другие операции;
- *коммиссия за все виды финансовых операций составляет от 2 до 5% от суммы сделки;*
- *сроки проведения операций - до 4-х банковских дней.*

103009, Москва, Страстной б-р 8,
тел./факс - (095)-229-80-44,
229-96-39,
229-54-97.

Фирма «ЯТРАНЬ»

реализует электро-механические пишущие машинки «Ятрань» с русским, русско-украинским и латинским шрифтом.
Электронные пишущие машинки «Элема» с русско-латинским, украинско-латинским и русско-украинским шрифтом.
Тел. 412 - 16 - 70.

Херсонский электромеханический завод

принимает без ограничения в ремонт погружные насосы марки ЭЦВ-5, -6, -8, -10, в т. ч. ЭЦВ-6, -8 с полным восстановлением. Имеем возможность поставлять вакуумные насосы ВВН-3; ВВН-6 с электродвигателем и без него.

За справками обращаться по тел.:
6-21-57 или 6-20-23.

Верхнерогачинское территориально-медицинское объединение

приглашает на работу врачей:
врача анестезиолога-реаниматолога;
врача-хирурга.
Имеется возможность для совместительства. Квартира предоставляется по приезду.

Пгт Верхний Рогачик Херсонской области, ул. Комсомольская, 35.
Телефоны: 5-13-56, 5-10,39.

Предлагаем дилерские услуги с бесплатным проведением рекламной кампании Ваших товаров и услуг в газете и коммерческой компьютерной сети.

Тел. (044) 295-03-14
(044) 295-70-26.

Canon

копировальные аппараты
Canon NP1215(A3), FC330
картриджи A30, E30
тонер G1

лазерные принтеры
картриджи для всех HP LJ
сканеры, платы
расширения памяти 1, 2Мб

HEWLETT PACKARD

телефаксы, компьютеры, автоответчики, защитные экраны, калькуляторы, видеотехнику

"Система-К":

Киев, Тургеневская 71/75, к.420, ***(044)216-93-36,***
б. Дружбы Народов, 14, ***(044)269-14-66, 269-87-12***

Оплата в удобной для Вас форме

Резонанс

У КОГО Ж ВИ, ХЛОПЧИКИ, ГАРСОНИТЕ?

Дещо про світовий імідж України і як його «виліплює» Українське телебачення

«Я леплю из пластелина карту новой Украины...»

Це не «детский лепет» у дитячому садочку. Це — телевізійні забави. Зрілих (а подекуди й перезрілих) представників нашої «дотепної» молоді. Забави за образом, подобою і духом учорашніх всесоюзних кавеенів. Названі КВІКами (клуб веселих і кмітливих). Навіть емблему ці квіки мають — троє рум'яних симпатичних поросяток.

То що ж і як «ліпить» наша КВІКлива молода зміна?

Ліпить вона не карту. Ліпить образ нової України. Ліпить за образом і подобою... московських ліпників. За їхніми формами. За їхніми сценаріями.

Кажуть, коли «високі гості» — тоді ще заступник Голови Верховної Ради В.Гриньов, депутати В.Філенко і В.Збітнєв «замовляли слово» за цей телесеріал на УТ-3, то запевняли, що це буде високохудожня розважальна передача для молоді, українською мовою, яка сприятиме розбудові нашої державності і утвердженню нашого доброго імені у світі.

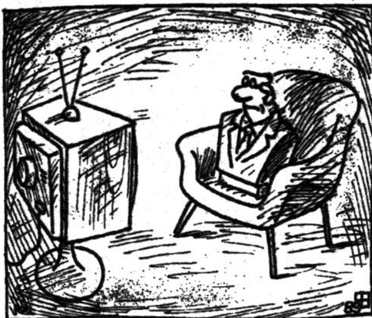
Поривання більш ніж благородні. Хоч дехто може спитати, чого такі високі державні персони раптом кинулися у такі «несерйозні» забави? Я, правду кажучи, вважаю, що це дуже серйозно. Навіть серйозніше, ніж уявляють самі учасники цих забав. Хоча б останніх. З алчевської команди «Коммунарские парижане» і хмельницької — «Хмельницкие гарсоны». І ті, хто їх до цих забав готував. Конкретніше — акціонерне товариство «Президент». І ще конкретніше — директор цих фестивалів Юрій Яцюк.

Читач ще раз спантеличено зведе брови: «Що за «Президент»?»

Міркую, що це не просто данина моді. І не випадкова назва. А коли врахувати, що «президент» того «Президента» — людина близька до В.Гриньова, то можна й подумати, що люди в такий оригінальний спосіб почали передвиборчу кампанію. Тепер вже й не дивно, що самодіяльні КВІК-сатирики так завзято й так безпардонно обляпують Президента України. Правда у пориві КВІКливого азарту вони рикошетом зачіпають і своїх меценатів. Мовляв «в украинском парламенте работают 450 клоунов. Кстати, депутат Филенко сегодня в жюри»... Розгублено посміхаючись перед телекамерою, депутат Філенко лупає очима. Видно, не сподівався такої «реклами». Але з ким поведешся, від того і наберешся.

Як сатирик, я не проти критики навіть щонайвищих державних персон. Я проти хамства, критиканства. Проти «гумору», побудованого на тупуватих «дотепах» духовно кастрованого обивателя або запеклого шовініста. На «дотепах» типу «мамо, москалика впіймав», або лінгвістичних віккерсоїдів «повисли — повісили».

Сатира, тим більше сценічна,

— це відчуття реальності і почуття міри. Коли перед тобою на сцені вгодовані, кругленькі, рум'яні, як оті троє поросяток на емблемі, молодики, зодягнені у фраки, стогнуть про те, що вони голодні й голі... Не віриш їм. І не співчуваєш. А задумуєшся.

Якщо вони так голодують, то чого такі вгодовані? Якщо «при фраках», то чого ж «голі»?

Останнім часом у нас дуже багато стогону. Про голод, злидні. Стогнуть в основному ті, чиї «виморені голодом» сідниці не влазять у штани чи спідниці.

Не стверджую, що усім зараз дуже добре. Але комусь хочеться, аби було (або виглядало) ще гірше.

Гавкають на нашу молоду державу з Останкінської телевежі. Гавкають радіохвилі російськомовної «Свободи». Гавкають зі сторінок «известий», «правд». А тут ще й свої «гарсоны» і «парижане» підгавкують. То дотепують, що «в желто-синем лесу... дубы-колдуны управляют едва». То плачуться, що колись «чебуреками полон был рот, а теперь боевыми торпедами угрожает украинский флот...»

Уявляєте, яка агресивна Українська держава? Мало того. Молоді «гарсоны» та «парижане» від імені цієї «агресистики» категорично заявляють: «...разделим еще и НАТОвский флот!» Отакої! Словом, тремти, Європо! Загарбники й до тебе дотягнуться. Вони ж бо дикуни. Вони ж бо вимагають навіть «сменить цвет тархуна из світло-зеленого на жовто-блакитный».

І ця бездарна, вульгарна, провокаційна балаканина подається й видається за творчість українських студентів. І транслюється по Українському телебаченню.

Як «твориться» ця «творчість», знають далеко не всі. У ній найменше зайняті самі студенти. Вони, хай мені вибачають, як папуги, відтворюють те, що їм підсувають бродячі «таланты», «мастера смеха», «авторы монологов», словом, «знатоки». Найбільш тонкі «знатоки» того, як грабастати гроші. І каламутити воду. А до їхніх послуг — наші «гарсоны», такі, як Юрій Яцюк, та цілі товариства на кшталт отого загадкового «Президента». І меценати знаходяться. Щедро оплачують оті балагани. Мабуть, їм також вигідно, аби було менше культури, а більше каламуті.

У згаданих «телезабавах» є одна сценка, яка особливо обурює. Страшна сценка. Під пісню «Красная армия всех сильней...» марширують червоноармійці. Криві, п'яні, обдерті, з перекошеними спотвореними обличчями...

В цій армії не служили ні мій батько, ні дід. (До речі, батько служив в українській армії, проти якої червона армія воювала). В цій армії служили діди отих «коммунарских парижан», «хмельницких гарсонов» і тих «мастеров», які те видовище пекли. Проте мені дуже прикро було бачити це блюзнірство. Як свого часу боляче було дивитися, коли такі ж самі «гарсоны» змальовували УПА як банду головорізів.

Викривати, висміювати треба не тих, котрі в боях проливали кров. Навіть за маячні ідеї «всемирного равенства». А тих, хто їм ці ідеї вбивав у голови. Хто гнав брата проти брата. Хто каламутив їхню свідомість, отруював душі.

Дивлюся оте теледійство. І «хмельницкие гарсоны», і «коммунарские парижане» чимось нагадують мені зображуваних ними червоноармійців. З тією лише різницею, що, будучи в когось хлопчиками на побігеньках, вони готові оплювати не лише свою молоду державу, не лише історію свого народу, а й самі себе. І постає питання: у кого ж ви, хлопчики, гарсоните? І з чийого «пластеліну» ліпите образ України?

Євген ДУДАР.

Київ.

Спорт

З СИМПАТІЄЮ

— Ваша країна має високий авторитет у спортивному світі, вона без перебільшення є великою спортивною державою, — це слова президента Асоціації європейських національних олімпійських комітетів (АЄНОК) доктора Жака Рогге.

Як історичний момент охарактеризував президент АЄНОК майбутній дебют українських олімпійців окремою командою на зимових іграх у лютому 1994 року у Ліллехаммері. Пан президент дав високу оцінку українським змаганням і вважає, що вони здатні посісти високі місця в окремих видах спорту. Особлива симпатія Жака Рогге — до чарівної зірочки фігуристки Оксани Баюл.

Гість висловив сподівання, що й надалі Україна делегуватиме на міжнародні змагання атлетів найвищого класу. У свою чергу АЄНОК надаватиме їй різноманітну організаційну й фінансову допомогу. Україна запропонувала влаштувати в Ялті спортивний табір для дітей Чорнобиля, і Асоціація європейських національних олімпійських комітетів одразу ж виділила кошти на цю святу справу.

До речі, це вже другий приїзд Рогге до Києва. Навесні минулого року він приїжджав сюди із президентом МОК Хуаном-Антоніо Самаранчем.

Віктор СТАНКЕВИЧ.

Футбол — для всіх

У київському готелі «Спорт» відбулася презентація Асоціації футболу інвалідів України (АФІУ).

— Утім цю спілку закоханих у футбол людей було утворено ще 6 червня минулого року, — розповідає її президент **Борис Вокресенський.** — Вирішили об'єднатися федерації: інвалідів за слухом (глухих), ампутантів, церебрального паралічу та інвалідів Чорнобиля.

Рік, що минає, АФІУ провела в напруженій роботі, влаштували цілу низку національних турнірів. Мали успіх й на міжнародній арені. Збірна асоціація виграла молодіжні змагання в Берліні, ампутанти стали другими на турнірі «Різдво» в Москві.

Нині різні збірні АФІУ розпочали підготовку до чемпіонатів Європи та Олімпійських ігор. Для усіх без винятку намагаються створити найліпші умови для тренувань. Між іншим, уже визначилися підгрупи чемпіонату Європи серед глухих спортсменів. Збірні України, Румунії та Польщі наступного року мають вирішити, кому взяти участь у фіналі-95 у Берліні.

У збірних країни (ампутантів і церебральників) — теж напружений календар-94: перші офіційні старти в Німеччині й Нідерландах, участь у чемпіонаті світу.

А 1996 року (глухі, ампутанти, церебральники) візьмуть участь у Пароолімпійських іграх в Атланті (США).

— Гадаємо, що АФІУ має широку підтримку в державних і громадських організаціях?

— Безперечно, ми працюємо в тісному контакті з Міністерством у справах молоді та спорту України, Національним Олімпійським комітетом, Національним комітетом спорту інвалідів за безпосереднього методичного і організаційного керівництва з боку Федерації футболу країни.

До речі, на проведення навчально-тренувальних процесів, зборів, турнірів, чемпіонатів АФІУ нинішнього року витратила понад 100 мільйонів карбованців, виділених Міністерством у справах молоді та спорту і групою спонсорів...

Ситуація

Скандал триває

Прихильники футболу, гадаю, чули про те, що більшість гравців збірної Росії з футболу після відбіркового матчу чемпіонату світу в Афінах висловила недовіру своєму головному тренерові Павлу Садиріну. Ця війна продовжилася на сторінках газет і в різних кабінетах. Вона триває й досі. Компромісні варіанти відкидаються геть. Минулої суботи в МЗС Росії відбулася прес-конференція, яку дали журналістам гравці збірної: Ігор Шалімов, Сергій Юран, Олександр Мостовий, Андрій Іванов, Сергій Кир'яков, Ігор Добровольський та Василь Кульков.

Президент РФС В'ячеслав Колосков сам не прибув, а прислав свого заступника Олександра Тукманова. Не з'явився в залі й Павло Садирін. Натомість у президії сиділи президент НОК Росії Віталій Смирнов, радник Президента Росії з питань спорту Шаміль Тарпіщев.

Про подробиці тієї прес-конференції спеціально для «Голосу України» розповідає кореспондент тижневика «Футбол» (Москва) Євген Бірун:

— Із заявою виступив Ігор Шалімов. Він сказав, що команду намагаються роз'єднати. Але це не вдасться. Садирін втратив спільну мову з колективом. Гравців постійно обманюють. Взагалі у справі з фінансами — темна ніч. До того ж, збірна не забезпечується потрібним інвентарем...

Сергій Кир'яков сказав, що відомого відкритого листа команди підписали 14 футболістів. Єім із них були присутні в залі МЗС. Де ж решта? Спартаківці саме тепер відпочивають на Канарських островах. Без поважної причини не з'явився лише Олег Саленко. Хоча, за словами Кир'якова, Саленко в Афінах найбільше за всіх галасував і пропонував «скинути» Садиріна.

На запитання: чому команда вимагає призначити головним тренером Анатолія Бишовця? — всі як один заявили, що саме цей фахівець створив нинішню збірну, і завдяки його роботі і задумкам вона за накатом подолала відбірковий турнір чемпіонату світу. Нарешті, у Анатолія Федоровича з колективом повний контакт...

Олександр Тукманов заявив, що позиція РФС тверда і непохитна. Тренером призначили Садиріна і на його зміщення нехай ніхто не сподівається. До збірної нікого не затягують.

Віталій Смирнов сказав, що владні структури вже не мають права втручатися в справи громадських організацій.

Шаміль Тарпіщев відзначив, що він і його однодумці завжди були за демонополізацію спорту. Але, на жаль, багато номенклатурників з верхніх ешелонів влади спустилися до середніх. А ще він запропонував сісти за стіл переговорів. Однак найближчим часом це нереально. Адже команда збереться лише перед поїздкою до США 25 січня. І чи збереться у такому складі? А поки що всі вирушили хто куди.

Ситуація, як бачимо, дуже складна. Невизначеність і принцип поділяй і владарюй — на руку Колоскову.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в.о.заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУЩКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

♦ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
♦ Рукописи не повертаємо.
♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. +2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311247.

Газету набрано і зверстано в комп'ютерному центрі «Голосу України».